

**การสำรวจความต้องการและความพึงพอใจต่อโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช**
**Survey of needs and satisfaction of learning programs for promoting self-
directed learning for doctors in residency training program,
Department of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University**

รุ่งรัตน์ ผลสวัสดิ์^{1*}
Rungrat Ponsawat^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง และศึกษาผลการใช้โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้านสาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เป็นการวิจัยในขั้นต้นโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจด้วยการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแพทย์ประจำบ้าน จำนวน 32 คน โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล และการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการศึกษาพบว่า แพทย์ประจำบ้านมีความต้องการสื่อในการเรียนรู้ประเภทของสื่อดิจิทัล โดยมีความต้องการสื่อประเภทวิดีโอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นสื่อประเภทข้อความ คิดเป็นร้อยละ 21.88 และ สื่อประเภทสื่อประสม คิดเป็นร้อยละ 18.75 ส่วนความต้องการโปรแกรมเรียนรู้ในด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ พบว่า มีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.27 รองลงมาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 25 และรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 21.87 สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้าน ในด้านภาพรวม พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านสื่อ มีคะแนนอยู่ในอันดับสูงที่สุด โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านการเรียนรู้ ด้านการค้นคว้า และด้านการฝึกฝน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน

คำสำคัญ: โปรแกรมการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน

Abstract

This research aimed to investigate the need for developing learning programs to promote self-directed learning and to study the outcomes of using such programs among resident doctors specializing in various disciplines at the Department of Medicine, Vajira Hospital, Navamindradhiraj University. The study employed pilot survey research, collecting data from a sample group of 32 resident doctors. Basic statistics were used to analyze the data, and the quality of the tools was assessed using the Index of Item Objective Congruence (IOC). The research findings indicate the following: Resident doctors expressed a demand for learning programs primarily through digital media, with video media being most in demand at 37.50%, followed by text-based media at 21.88%, and mixed media at 18.75%. Regarding preferences for learning program formats, there was a strong preference for mobile application-based learning at 34.27%, followed by digital learning platform systems at 25%, and online social media-based learning at 21.87%. Overall

¹ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช กรุงเทพมหานคร 10300

¹ Faculty of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University, Bangkok, 10300

*Corresponding author: e-mail: rungrat@nmu.ac.th

Received: July 4, 2023, Accepted: November 16, 2023, Published: July 14, 2024

satisfaction with the self-directed learning applications among resident doctors was found to be high. Specifically, satisfaction was highest in the media aspect, with high satisfaction levels also reported for information retrieval, learning processes, research, and practical training.

Keywords: learning programs, learning styles, self-directed learning, learning through applications

บทนำ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ทั่วโลกกำลังเผชิญหน้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งที่คาดการณ์ได้และคาดการณ์ไม่ได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นความท้าทายที่กระตุ้นให้มนุษย์ต้องเอาตัวรอดและสามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วทั้ง ด้วยปัญญาและองค์ความรู้ที่ยังไม่เคยค้นพบมาก่อน แต่ด้วยความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์ที่ไม่มีขอบเขตจำกัด รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้ช่วยให้มนุษย์สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างไร้ขีดจำกัด จนนำมาซึ่งองค์ความรู้ที่ค้นพบเพื่อรับมือกับสภาวะการณ์ผันผวนที่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ของบริบทโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ได้ยากนี้ การได้รู้จักศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาในทุกมิติของเหตุการณ์ ทุกช่วงวัย จนเกิดเป็น ความฉลาดรู้ หรือ Literacy ในด้านต่าง ๆ นั้นจะช่วยให้การดำเนินชีวิตและการดำรงอยู่ของมนุษย์สามารถเข้าสู่สภาวะปกติได้มากที่สุด การจัดสภาพแวดล้อมและบริบทที่เอื้ออำนวย รวมทั้งส่งเสริมให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจและความต้องการ ถือเป็นปัจจัยสำคัญของการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตถูกจัดให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศมาโดยตลอดในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา รวมทั้งเป็นหลักการของการศึกษาไทยนับตั้งแต่เริ่มปฏิรูปการศึกษาเมื่อ 20 กว่าปีที่ผ่านมานี้ ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องมีการวางรากฐานบุคคลในสังคมให้เป็นผู้ที่พร้อมเรียนรู้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงไปของบริบทสังคมโลกได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเตรียมความพร้อมดังกล่าวประเทศไทยได้มีการวางนโยบายและแนวทางต่าง ๆ ปรากฏให้เห็นได้จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันนั้น เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลก ดังนั้นการก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ การพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ซึ่งจะเติบโตไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสามารถดำรงอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่งสามารถปรับตัวเพื่อรับมือกับความผันแปรที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลาพร้อมทั้งทำหน้าที่การเป็นกำลังสำคัญที่จะนำพาประเทศให้เจริญงอกงามได้อย่างยั่งยืนต่อไป (จิรัฐฐา, 2563) ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนนั้น ผู้ที่สามารถเข้าถึงและมีความเที่ยงตรงของข่าวสารและข้อมูลมากกว่า ย่อมตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคลอาจด้วยความจำเป็น ความต้องการ หรือความสนใจก็ตาม โดยคุณลักษณะเช่นนี้จะนำมาซึ่งการชวนขวย มุ่งมั่น ตั้งใจจนจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนรู้ ในอดีตระบบการศึกษาไทยได้มุ่งให้การศึกษาก่อนหน้านี้เป็นการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยใช้ความรู้ผ่านทางตำรา ครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเท่านั้น กระบวนการเรียนดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนขาดกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง รวมทั้งไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดเอง ใฝ่รู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ในปัจจุบันเมื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บุคคลต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากสำหรับคนในสังคมยุคดิจิทัล

การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีความริเริ่มในการวิเคราะห์ และตัดสินใจว่า ต้องการเรียนรู้สิ่งใด หลังจากนั้นกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งระบุวิธีการค้นคว้าที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ อีกทั้งสามารถตรวจสอบทบทวนผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จในการเรียนของตนได้ (Knowles, 1978) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นวิธีการจัดการศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ ตามเป้าหมายของตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นกำหนดเป้าหมายให้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ควบคุมและจัดการการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สุวัฒน์, 2548) ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นวิธีการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้นในตัวผู้เรียน เพราะเมื่อผู้เรียนมีใจรัก ที่จะศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ ก็จะเกิดการศึกษาต่อเนื่องโดยที่ไม่ต้องมีคนอื่นมาบอก และมีแรงกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นอย่างไม่มีสิ้นสุด ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) หรือบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning person) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการศึกษา

แพทย์ประจำบ้าน (Resident) ตามนิยามของ ระเบียบกรมการแพทย์ว่าด้วยการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านของกรมการแพทย์ พ.ศ. 2564 หมายถึง แพทย์ประจำบ้าน แพทย์ประจำบ้านต่อยอด ทันตแพทย์ประจำบ้าน และ ทันตแพทย์ประจำบ้านต่อยอด โดยแพทย์มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายของ นายแพทย์ หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือสถาบันที่แพทย์ประจำบ้านนั้นได้รับการจัดให้ฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ โดยแพทย์ประจำบ้านต้องเป็นแพทย์ที่เรียนจบหลักสูตร 6 ปีมาแล้ว และตัดสินใจกลับมาเรียนต่อในสาขาที่ตนสนใจ หรือมาเรียนต่อเฉพาะทาง ซึ่งจะมีหลายสาขาในการเรียนต่อ เช่น กุมารเวชศาสตร์ จักษุวิทยา จิตเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ นิติเวชศาสตร์ วิสัญญีวิทยา และอื่น ๆ แพทย์กลุ่มนี้คือแพทย์เต็มตัวเช่นกัน เพียงแต่กลับมาสู่ระบบการเรียนอีกครั้งหนึ่งโดยที่ยังมีความเป็นแพทย์อยู่ครบครัน การเรียนการสอนของแพทย์ประจำบ้านจะเข้มงวดกว่าเป็นนักศึกษาแพทย์อย่างมาก (ณัฐพล, 2555, Dot.Rafaelle, 2565, และ วี-เลิร์น, 2565) แพทย์ประจำบ้านที่เรียนต่อในหลักสูตรต่าง ๆ ต้องมีการบูรณาการทั้งด้านการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี วิชาการ การวิจัย หัตถการ ปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ เพื่อให้เกิดการบริการที่ดี ถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้ป่วย รวมถึงไม่ก่อให้เกิดข้อร้องเรียนจากการบริการ ทำงานส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อประสานประโยชน์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างสูงสุด (สถาบันปณณทัต, 2566) เห็นได้ชัดว่า แพทย์ประจำบ้าน นอกจากจะเรียนค่อนข้างหนักแล้ว ยังต้องทำหน้าที่แพทย์เพื่อบริการประชาชนอีกด้วย การมีระบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้าน น่าจะช่วยให้แพทย์ประจำบ้านสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถปฏิบัติงานประจำได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่องอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
2. ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้านสาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ แพทย์ประจำบ้านที่เรียนในหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านในสาขา/อนุสาขาต่าง ๆ จำนวนทั้งหมด 35 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จำนวน 32 คน และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล โดยผู้วิจัยพัฒนามาจากหนังสือของ บุญเกียรติ และ บุญเลิศ (2556) ที่เป็นการจัดเตรียมสื่อดิจิทัลสำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสื่อการเรียนรู้ออนไลน์จะมีบทบาทสำคัญในการออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ และเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล รวมทั้งงานวิจัยของ พลอยธัญญา (2565) และ สุทิน (2560) โดยผู้เขียนจะเน้นสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายในสองประเด็นหลักด้วยกัน คือ 1) ประเภทของสื่อดิจิทัลที่สนใจ และ 2) รูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ

2. แบบประเมิน เรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล โดยผู้วิจัยพัฒนามาจากโครงสร้างของข้อมูลในแอปพลิเคชัน โดยมีพื้นฐานมาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องของห้องสมุดมหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนคร คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ และศูนย์การเรียนรู้สกลวรรณกร คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล รวมทั้งการปรึกษากับบรรณารักษ์ผู้ดูแลระบบของห้องสมุดดังกล่าว ซึ่งมีหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งาน ดังนี้ 1) การสืบค้นข้อมูล 2) การเรียนรู้ 3) การค้นคว้า และ 4) การฝึกฝน โดยในแต่ละหัวข้อหลักก็จะมีประเด็นย่อย ๆ แยกออกมา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เนื่องจากการวิจัยในขั้นต้น (Pilot Studies) โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 2750874 การเรียนรู้ตลอดชีวิตในมิติของสังคมและวัฒนธรรม ระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน โดยผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีค่า IOC ดังนี้ แบบสอบถามความต้องการ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 จากการเก็บกลุ่มทดสอบจำนวน 9 คน ส่วนแบบประเมินความพึงพอใจ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 เท่ากัน และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.96 จากการเก็บกลุ่มทดสอบจำนวน 9 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงข้อคำถามแล้วตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกรอบก่อนนำไปใช้งานจริง

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลผล

1. เกณฑ์การให้คะแนนที่สะท้อนถึงความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสองประเด็นหลัก คือ 1) ประเภทของสื่อดิจิทัลที่สนใจ และ 2) รูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตอบ (Multiple choice) ซึ่งผู้ตอบต้องเลือกข้อเดียวได้เพียงข้อเดียวที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

2. เกณฑ์การให้คะแนนที่สะท้อนถึงความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU ของผู้ตอบแบบประเมิน สามารถแบ่งได้เป็น 5 ระดับ คือ ค่าคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง ท่านพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU อยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมี เกณฑ์การแปลผลและการแปลความหมาย ตามช่วงคะแนน กล่าวคือ ช่วงคะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจมากที่สุด 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจมาก 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจปานกลาง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจน้อย และ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจน้อยที่สุด ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยในขั้นต้น (Pilot Studies) โดยศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา โดยใช้การรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์

(Google Form) ระหว่างวันที่ 23 มกราคม - 7 กุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งเป็นช่วงเปิดภาคเรียนที่ 2/2565 ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังภาควิชาต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยค่าความถี่และร้อยละ เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาโปรแกรม หรือระบบการเรียนรู้ ก่อนนำไปพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อไป

ขั้นที่ 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU ซึ่งเป็นระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการค้นคว้าและวิจัย สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา โดยผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้งานเผยแพร่ทั้งในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ และวิดีโอแนะนำการใช้งาน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการค้นคว้าและวิจัยเพื่อเข้าไปพูดคุยและแนะนำแอปพลิเคชัน Learn@NMU ให้กับแพทย์ประจำบ้านที่เข้ามาเรียนในรายวิชาดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้กับแพทย์ประจำบ้านได้รับรู้ ก่อนจะนำเสนอแอปพลิเคชัน Learn@NMU ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในโปรแกรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้แพทย์ประจำบ้านสามารถค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 - 22 เมษายน 2566

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 3 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปผลการใช้งานตามระดับความพึงพอใจของผู้ใช้

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแพทย์ประจำบ้านสาขาอายุรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 28.12 รองลงมา คือ แพทย์ประจำบ้านสาขาออร์โธปิดิกส์ คิดเป็นร้อยละ 21.87 ดังตารางที่ 1 สำหรับความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของแพทย์ประจำบ้าน ในด้านประเภทของสื่อดิจิทัล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสื่อประเภทวิดีโอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นสื่อประเภทข้อความ คิดเป็นร้อยละ 21.88 และ สื่อประเภทสื่อประสม คิดเป็นร้อยละ 18.75 ดังตารางที่ 2 ส่วนความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ในด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.27 รองลงมาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล คิดเป็นร้อยละ 25 และรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบสื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 21.87 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 สาขาของแพทย์ประจำบ้านที่ตอบแบบสอบถามความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ภาควิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุรศาสตร์	9	28.12
ออร์โธปิดิกส์	7	21.87
กุมารเวชศาสตร์	4	12.50
เวชศาสตร์ครอบครัว	4	12.50
โสต ศอ นาสิกวิทยา	2	6.25
สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา	2	6.25
เวชศาสตร์ฉุกเฉิน	1	3.12
วิสัญญีวิทยา	1	3.12
เมตตาประชารักษ์	1	3.12
ศัลยศาสตร์	1	3.12
รวม	32	100

ตารางที่ 2 ความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านประเภทของสื่อดิจิทัล

ประเภทของสื่อดิจิทัลที่สนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่ความต้องการ
ภาพวิดีโอ	12	37.50	1
ข้อความ	7	21.88	2
สื่อประสม	6	18.75	3
ภาพเคลื่อนไหว	4	12.50	4
เสียง	2	6.25	5
ภาพนิ่ง	1	3.13	6
รวม	32	100	

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ

รูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับที่ความต้องการ
ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่	11	34.27	1
ผ่านระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล	8	25.00	2
ผ่านระบบสื่อสังคมออนไลน์	7	21.87	3
ผ่านระบบเว็บไซต์ หรือ เว็บเพจ	6	18.75	4
รวม	32	100	

หลังจากได้ข้อสรุปเรื่องความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองของแพทย์ประจำบ้านสาขาและอนุสาขา ซึ่งพบว่าแพทย์ประจำบ้านมีความต้องการในรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ โดยต้องผสมผสานสื่อการเรียนรู้ประเภทสื่อวิดีโอเข้ามาในรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ดังกล่าวด้วย ผู้วิจัยจึงพัฒนาแอปพลิเคชันการเรียนรู้ออนไลน์บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ขึ้นมา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวอย่างภาพหน้าจอแอปพลิเคชันการเรียนรู้ออนไลน์

ผลการศึกษาการใช้โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้าน
สาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแพทย์ประจำบ้านสาขา
ออร์โธปิดิกส์ คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมา คือ แพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ
16.66 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สาขาวิชาของแพทย์ประจำบ้านที่ตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน
การเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้าน

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ออร์โธปิดิกส์	4	22.22
เวชศาสตร์ฉุกเฉิน	3	16.66
วิสัญญีวิทยา	2	11.11
อายุรศาสตร์	2	11.11
กุมารเวชศาสตร์	1	5.55
จักษุวิทยา	1	5.55
รังสีเทคนิค	1	5.55
เวชศาสตร์ครอบครัว	1	5.55
ศัลยศาสตร์	1	5.55
โสต ศอ นาสิกวิทยา	1	5.55
สูติศาสตร์	1	5.55
รวม	18	100

สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้าน ในด้าน
ภาพรวม พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านสื่อ มีคะแนนอยู่ในอันดับสูง
ที่สุด โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านการเรียนรู้ ด้านการค้นคว้า และ
ด้านการฝึกฝน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันการเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU ของแพทย์ประจำ
บ้าน ในด้านภาพรวม

รายด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านการสืบค้นข้อมูล	4.32	0.59	มาก
ด้านการศึกษา	4.37	0.61	มาก
ด้านการค้นคว้า	4.41	0.61	มาก
ด้านการฝึกฝน	4.41	0.59	มาก
ด้านสื่อ	4.42	0.64	มาก
รวม	4.38	0.60	มาก

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง
สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล พบว่า แพทย์ประจำ
บ้านมีความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้ ประเภทวิดีโอมากที่สุด รองลงมาเป็นสื่อประเภทข้อความ และ สื่อ
ประเภทสื่อประสม ตามลำดับ ส่วนความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้ ในด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่สนใจ พบว่า
แพทย์ประจำบ้านมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่มากที่สุด รองลงมา
เป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบสื่อสังคม
ออนไลน์ ตามลำดับ

ผลการศึกษาการใช้โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้าน สาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง Learn@NMU สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบว่า ในด้านภาพรวม แพทย์ประจำบ้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านสื่อ มีคะแนนอยู่ในอันดับสูงที่สุด โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านการเรียนรู้ ด้านการค้นคว้า และด้านการฝึกฝน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง สำหรับแพทย์ในหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านสาขา/อนุสาขา และการศึกษาผลการใช้โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้านสาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พบว่ามีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. แพทย์ประจำบ้านมีความต้องการโปรแกรมการเรียนรู้ ประเภทของสื่อดิจิทัล โดยมีความต้องการสื่อประเภทวิดีโอมากที่สุด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะสื่อวิดีโอเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียน การสอนและการอบรมต่าง ๆ ในทุกระดับชั้นของการศึกษาทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอุดมศึกษา ประกอบกับสังคมไทยได้ผ่านเหตุการณ์การระบาดของไวรัส Covid-19 ที่เกิดสถานการณ์ปิดเมือง ปิดสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนต้องอยู่ที่บ้านแล้วเรียนรู้ผ่านสื่อการสอนต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อวิดีโอที่มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อน การเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้แพทย์ประจำบ้านซึ่งน่าจะคุ้นเคยกับการเรียนการสอนผ่านวิดีโอ มาแล้วเป็นอย่างดี จึงตระหนักถึงความต้องการสื่อดิจิทัลวิดีโอในการเรียนรู้ผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ใด ๆ ที่จะ ดำเนินการจัดขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติธัช และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาถึงการศึกษาค ความต้องการและความจำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาแพทย์และแพทย์ในโรงพยาบาล ศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อหาสัดส่วนของนักศึกษาแพทย์ แพทย์ใช้ทุนและ แพทย์ประจำบ้าน โรงพยาบาลศรีนครินทร์ที่มีความต้องการและความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ความคิดเห็นต่อทักษะทางภาษาอังกฤษ และรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งพบว่า รูปแบบสื่อ การสอนที่ต้องการให้ทางคณะจัดให้ ควรมุ่งเน้นไปที่สื่อวิดีโอออนไลน์และแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อน ที่นี้ เนื่องจากปัจจุบันสื่อเหล่านี้ได้รับความนิยมและเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่สะดวก ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลา ซึ่งเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้และการทำงานของ นักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ และกาญจนา (2563) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามยุคสมัยศตวรรษที่ 21 โดยการนำรูปแบบการเรียน การสอนแบบซิปปา โมเดล (CIPPA Model) มาประยุกต์ใช้เพื่อให้นักศึกษาแพทย์แผนไทยมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการนวด และนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการนวดไทยและนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควรมีการลงมือปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง เป็น การฝึกเพื่อจะได้แม่นยำมากขึ้น เวลาในการฝึกควรมีความเหมาะสมในการปฏิบัติ มีสื่อวิดีโอออนไลน์ให้ดู ตัวอย่าง มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียน เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) สื่อมัลติมีเดีย เพื่อความสะดวกใน การทบทวนการเรียนการสอน ส่วนผลจากการประเมินจากสื่อของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ควรนำความรู้มาสรุปและ จัดทำสื่อการเรียนการสอนเป็นมัลติมีเดีย คือ วิดีโอสาธิตการนวดตามแนวเส้นพื้นฐาน โดยผ่านการตรวจสอบ จากอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม จากนั้นอัปโหลดลงยูทูป (YouTube) เพื่อใช้สำหรับการทบทวนการฝึกปฏิบัติ

2. แพทย์ประจำบ้านมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ มากที่สุด รองลงมาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และรูปแบบการเรียนรู้ผ่าน ระบบสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความสะดวกและคุ้นเคยในการใช้งานอุปกรณ์เคลื่อนที่โดยเฉพาะ โทรศัพท์มือถือที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ทำให้แพทย์ประจำบ้านมี

ความต้องการระบบการเรียนรู้ที่ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่เป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติธัช และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาถึงการศึกษาความต้องการและความจำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านต้องการ คือ ระบบการเรียนรู้แอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ทั้งนี้เพราะรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถตอบโจทย์การทำงานและการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้านได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษาผลของแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้เรื่องการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้เรื่องการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อนำมาทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ พบว่า คะแนนความรู้เรื่องการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ในกลุ่มที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันภายหลังเรียนมีค่ามากกว่าก่อนเรียน ตลอดทั้งคะแนนความรู้เรื่องการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย กับคะแนนทักษะการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ภายหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันก็มีค่ามากกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ

3. แพทย์ประจำบ้านมีความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้าน ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านพบว่า ด้านสื่อ มีคะแนนอยู่ในอันดับสูงสุด โดยมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสืบค้นข้อมูล ด้านการเรียนรู้ ด้านการค้นคว้า และด้านการฝึกฝน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการใช้งานโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับแพทย์ประจำบ้านสาขาและอนุสาขา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ในรูปแบบแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้าน หรือ Learn@NMU แอปพลิเคชัน สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้งานผ่านสื่อวิดีโอและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้แพทย์ประจำบ้านกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ รวมทั้งผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้สอนในรายวิชาเรียนรวมเพื่อเข้าไปนำเสนอโปรแกรมการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน Learn@NMU เพื่อเป็นแนวทางให้กลุ่มตัวอย่างแพทย์ประจำบ้านได้เข้าใจจุดประสงค์ในการพัฒนาและแนะนำการใช้งานเบื้องต้น ซึ่งผลตอบรับก็ออกมาในเชิงบวก รวมทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของแพทย์ประจำบ้านผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษาผลของแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้น ทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดเพชร (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริมเชิงความหมายบนอุปกรณ์เคลื่อนที่เพื่อการดูแลโรคเรื้อรังของผู้สูงอายุ โดยผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการแพทย์ที่เข้าร่วมทดลองมีระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้งานแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะแอปพลิเคชันดังกล่าวเป็นการผสมผสานกันของสองเทคโนโลยี คือ AR หรือ สื่อความเป็นจริงเสริมเชิงความหมาย กับแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ โดยจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับสื่อทางสุขภาพสำหรับการดูแลผู้สูงอายุผ่านการนำเสนอเนื้อหาความรู้การดูแลสุขภาพผ่านสื่อมัลติมีเดียที่ง่ายต่อการจดจำ เป็นลำดับ/หมวดหมู่ และให้ความรู้เชื่อมโยงครอบคลุมในขอบเขตความสนใจ

4. ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยการนำผลการวิจัยไปใช้ต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่นำเสนอในแอปพลิเคชันด้วยว่าสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ ส่วนการวิจัยในครั้งต่อไปนั้น ผู้วิจัยคงต้องนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป โดยคาดว่าจะใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง หรือกึ่งทดลอง เพื่อให้สามารถลงมือปฏิบัติและประเมินผลการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุมทุกแง่มุมและกระบวนการเรียนรู้ให้มากกว่านี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติธัช สุวรรณโรจน์, กานต์ชนิต ขอสุขไพบูลย์, ณัฐดนัย เกตุดาว, ครองขวัญ สืบสุนทร, อภิชาติ ประถมบุตร, อิศราภรณ์ เทพวงษา และศิรินทิพย์ บุญจรัสภิญโญ. 2560. การศึกษาความต้องการและความจำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ศรีนครินทร์ เวชสาร. 32(5): 454-460.
- จิรัฐา จารุพิสิฐธร. 2563. การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูการศึกษานอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 368 หน้า.
- ณัฐพล เชิดหิรัญกร. 2555. Intern - Extern - Resident - Fellow โอ้ย!! มันคือกันแน่? เข้าถึงได้จาก [Online]. <https://thedoctorstory.blogspot.com/2012/01/intern-extern-resident-fellow.html>. (สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2565).
- นงนุช นามวงษ์, นิรุติ ผึ้งผล, ทศพร รานรักษ์, วชิรศ พลสอน และสรินธา สุภาภรณ์. 2562. การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการ เรียนรู้เรื่องการยืดตึงและการยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา ปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 29(1): 139-152.
- บุญเกียรติ เจตจำนง และ บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. 2556. คู่มือการเตรียมสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ. ปทุมธานี. 136 หน้า.
- พลอยธัญญา ปาภาพิชญ์ธันธ์. 2565. แนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดยุคใหม่คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี. Journal of Roi Kaensarn Academi. 7(12): 61-76.
- ยอดเพชร ทองขาว. 2563. การพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริมเชิงความหมายบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ เพื่อการดูแลโรคเรื้อรังของ ผู้สูงอายุ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 13(1): 35-47.
- วี-เลิร์น. 2565. รู้จักระดับชั้นในวิชาชีพแพทย์ มีอะไรบ้าง. [Online]. Available: [https://www.vlearn.world/education/view/347/TCAS-tcas-guidance%20-TCAS-Doctor-Extern-Intern Resident-Fellowship-Staff](https://www.vlearn.world/education/view/347/TCAS-tcas-guidance%20-TCAS-Doctor-Extern-Intern%20Resident-Fellowship-Staff) (สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2566).
- ศราวดี แพะขุนทด และกาญจนา นิมสุนทร. 2563. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการชิปปา โมเดลในรายวิชาปฏิบัติการการนวดไทย สำหรับนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีทาง การแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก. ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์. 10(1): 15-27.
- สถาบันบัณฑิต. 2566. คู่มือฝึกอบรมสำหรับแพทย์ประจำบ้าน สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์วิถีชีวิต. [Online]. Available: <https://pannatat.anamai.moph.go.th/th/b4-4-1/> (สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2566).
- สุทิน โรจน์ประเสริฐ. 2560. ครุฑดิจิทัลภายใต้สื่อใหม่และการเรียนรู้ เพื่อความก้าวหน้าของมนุษยชาติ. วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์ บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 10(1): 126-137.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2548. รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่. พี.เอส.พรินท์. กรุงเทพมหานคร. 150 หน้า.
- Dot.Rafaelle. 2565. สารความรู้ทางการแพทย์และสุขภาพเบื้องต้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง. [Online]. Available: http://knowdocthr.blogspot.com/p/blog-page_28.html. (ค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2565).
- Knowles, M.S. 1978. The Adult Learner: A Neglected Species. 2nd ed. Gulf Publishing Co. Houston. 293 pages.